

Pistolety maszynowe na wyposażeniu polskiej Policji – część I

podkom. Tomasz Głuchowski
asp. Tomasz Czechowicz
Zakład Wyszkożenia Specjalnego

Pistolety maszynowe na wyposażeniu polskiej Policji – część I

Katowice 2016

Redakcja:
podinsp. Robert Perek

Redakcja techniczna i korekta:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2016. Pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach.
Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych
3.0 Polska (CC-BY-NC-ND) 3.0. Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

Spis treści

Wstęp	4
1. Ogólne zasady obchodzenia się z bronią	5
2. Pistolet maszynowy Glauberyt	7
2.1. Zasada działania	8
2.2. Podstawowe elementy	8
2.3. System zabezpieczenia	12
2.4. Przyrządy celownicze	13
2.5. Zmiany konstrukcyjne	15
2.6. Dane taktyczno-techniczne	21
2.7. Wyposażenie	22
2.8. Rozkładanie i składanie	22
3. Pistolet maszynowy MP-5	24
3.1. Zasada działania	25
3.2. Podstawowe elementy	26
3.3. System zabezpieczenia	30
3.4. Przyrządy celownicze	32
3.5. Dane taktyczno-techniczne	34
3.6. Rozkładanie i składanie	36
Literatura	38

Niniejsze opracowanie to pierwsza część materiału poświęconego pistoletom maszynowym znajdującym się na wyposażeniu polskiej Policji. Adresowane jest przede wszystkim do słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego, poznających elementy budowy i zasady działania broni oraz doświadczonych funkcjonariuszy, uczestników kursów specjalistycznych.

Pierwszy pistolet maszynowy został opatentowany w 1914 roku przez włoskiego majora Bethela Abiela Revelliego, jako broń o nazwie Villar-Perosa. Początkowo używany jako lotniczy karabin maszynowy, natomiast w późniejszym okresie przeszedł na wyposażenie armii, gdzie był używany w roli „karabinu szturmowego” z racji bardzo dużej szybkostrzelności 3000 strzałów na minutę (1500 z jednej lufy). Pistolety maszynowe to najważniejsza broń w dziejach wojskowości, udowodniły swoją skuteczność i przewagę nad innymi rodzajami broni podczas trwania II wojny światowej. Przeznaczone dla oddziałów szturmowych piechoty i zwalczania wroga na krótkim dystansie do ok. 200 metrów, zgrupowanych w okopach, transzejach, bunkrach oraz do walk partyzanckich i dywersyjnych. Armia Fińska zachowała raporty, w których zapisano, że jeden żołnierz z pistoletem maszynowym Suomi KP-31 potrafił zabić 80 Rosjan i ranić dalszych kilkudziesięciu w czasie szturm trwającego niecałe pół godziny. Zaletą broni była również niewątpliwie duża szybkostrzelność, dobra manewrowość oraz amunicja, ponieważ pistolety maszynowe zasilane są amunicją pistoletową.

1. Ogólne zasady bezpieczeństwa:

- traktuj każdą broń jak naładowaną, sprawną i gotową do strzału;
- kieruj lufę w bezpiecznym kierunku;
- nie kładź palca na spuście, jeżeli nie chcesz strzelać;
- noś broń zabezpieczoną;
- nie baw się bronią;
- trenuj na sucho tylko w bezpiecznym miejscu;
- nie pozostawiaj broni bez nadzoru;
- nie przechowuj załadowanej broni;
- nie przekazuj załadowanej broni;
- utrzymuj broń w czystości i dobrym stanie technicznym;
- uważaj czym ładujesz broń;
- nie mieszaj prochu z alkoholem;
- nie powstrzymuj się przed upominaniem osób nieprzestrzegających zasad bezpieczeństwa w obchodzeniu się bronią;
- nie dokonuj we własnym zakresie napraw bądź przeróbek broni palnej.
- ucz się udzielania pomocy przedmedycznej;

2. Obowiązki strzelającego:

- bezwzględnie przestrzegać zasad bezpieczeństwa;
- wykonywać polecenia i komendy prowadzącego strzelanie;
- kierować broń jedynie w stronę kulochwyty;
- rozpocząć strzelanie na komendę określoną przez prowadzącego;
- po zakończeniu strzelania okazać broń do przejrzania i oddać strzał kontrolny w kierunku kulochwyty;

- samodzielnie, zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, rozpoznać zacięcie broni i je usunąć, chyba że warunki strzelania stanowią inaczej;
- zgłosić zacięcie broni tylko w przypadku braku umiejętności jego rozpoznania i technik usunięcia.

3. Komenda „PRZERWIJ OGIEN”. Strzelanie przerywa się w sytuacjach:

- pojawienia się przed strzelającymi zwierząt lub ludzi;
- padania pocisków poza granice kulochwytu;
- rykoszetowania pocisków;
- kontuzji strzelającego;
- powstania innego niebezpieczeństwa.

W sytuacji powyższego zagrożenia komendę „PRZERWIJ OGIEN” podaje uczestnik strzelania, który stwierdził niebezpieczeństwo.

4. Czynności po komendzie „PRZERWIJ OGIEN”:

- natychmiast przerwać strzelanie,
- zdjąć palec z języka spustowego, ułożyć go wzdłuż zamka (szkieletu) broni,
- zabezpieczyć broń, jeżeli konstrukcja to umożliwia,
- przyjąć postawę bezpieczną określoną przez prowadzącego zajęcia.

Rozdział II

Pistolet maszynowy Glauberyt

Na przełomie lat siedemdziesiątych XX w. w naszym kraju przystąpiono do opracowania i wyprodukowania całkiem nowego pistoletu maszynowego odpowiadającego ówczesnym wymaganiom służb mundurowych, które wyposażone były w pistolety maszynowe potocznie zwane „Ręcznym Automatem Komandosa” 9 mm wz. M-63 „RAK”.

Prace pod kryptonimem Glauberyt prowadzono w trzech niezależnie działających zespołach konstrukcyjnych: pierwszym – w Wojskowym Instytucie Technicznym Uzbrojenia w Zielonce oraz dwóch pozostałych – w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym w Radomiu. Konstruktorzy Glauberyta wzorowali się na konstrukcji izraelskiego pistoletu maszynowego UZI, przy czym w celu zwiększenia celności broni zastosowano nieruchome podczas strzelania przyrządy celownicze oraz zamek typu zamkniętego. Po analizie poszczególnych modeli do dalszych prac zakwalifikowano konstrukcję Ryszarda Chełmickiego, Janusza Chętkiewicza i Stanisława Brixia z Ośrodka Badawczo-Rozwojowego współpracującego z Zakładami Metalowymi Łucznik. Ostatecznie broń weszła do seryjnej produkcji i została wprowadzona na uzbrojenie Ludowego Wojska Polskiego pod nazwą: 9 mm pistolet maszynowy wz. 1984 Glauberyt, (PM-84 Glauberyt).

Fot. 1. Pistolet maszynowy PM-84 (zdjęcia autorskie)

2.1. Zasada działania

Działanie pistoletu maszynowego oparte jest na zasadzie odrzutu zamka swobodnego. Oznacza to, że część energii gazów prochowych powoduje wyrzucenie pocisku z lufy, natomiast pozostała część gazów ma za zadanie odrzucić niezaryglowany zamek do tyłu, powodując jego przeładowanie. Broń posiada mechanizm uderzeniowy typu kurkowego z kurkiem zakrytym oraz mechanizm spustowy umożliwiający prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego. Zasilany jest amunicją z magazynka dwurzędowego pudełkowego o pojemności 15 lub 25 sztuk.

2.2. Podstawowe elementy

Fot. 2. Pistolet maszynowy PM-98 częściowo rozłożony

1. Pokrywa komory zamkowej.
2. Zatrzask pokrywy ze sprężynami powrotnymi.
3. Zespół zamka.
4. Lufa.

5. Nakrętka lufy.
6. Zespół komory zamkowej.
7. Zespół chwytu.
8. Tulejka łącznika.
9. Łącznik.
10. Magazyński.

Fot. 3.1. Pokrywa komory zamkowej

Fot. 3.2. Zatrząsk pokrywy ze sprężynami powrotnymi

Fot. 3.3. Zespół zamka

Fot. 3.4. Lufa i nakrętka lufy

Fot. 3.5. Zespół komory zamkowej

Fot. 3.6. Zespół chwytu

Fot. 3.7. Tulejka łącznika i łącznik

Fot. 3.8. Magazynek

2.3. System zabezpieczenia

Fot. 4. Bezpiecznik – przełącznik rodzaju ognia pistoletu maszynowego PM-98

Bezpiecznik skrzydełkowy w PM-84, PM-84P, PM-84PP, PM-98 oraz PM-06, spełnia jednocześnie funkcję przełącznika rodzaju ognia. Znajduje się na lewej ścianie komory zamkowej tuż za chwytem pistoletowym z możliwością pracy w trzech nastawach:

- górna **Z** - broń zabezpieczona,
- środkowa **P** - ogień pojedynczy,
- dolna **C** - ogień ciągły.

Zabezpieczenie broni – nastawa górna (**Z**) – powoduje zablokowanie zamka w położeniu przednim, kurka w pozycjach napiętej lub zwolnionej oraz unieruchomienie języka spustowego z szyną spustową, co oznacza brak możliwości przeładowania broni. Przed oddaniem strzału przedwczesnego zabezpiecza bezpiecznik w postaci spustu samoczynnego utrzymującego kurek w pozycji napiętej do chwili zaryglowania przewodu lufy przez zamek.

Zaleca się, aby operator PM korzystający z nastawy (C – ogień ciągły) strzelał krótkimi seriami do trzech sztuk naboju. Regulując długość serii po przez nacisk na język spustowy. Każdy z użytkowników, który choć raz strzelał ogniem ciągłym wie, że utrzymanie broni w celu podczas prowadzenia ognia ciągłego jest bardzo trudne, tylko doświadczeni operatorzy mogą sobie na to pozwolić.

2.4. Przyrządy celownicze

Muszka jest regulowana w pionie, natomiast celownik w poziomie. W celu ustawienia odpowiedniego rodzaju celownika należy go obrócić. Obrót muszki o 360 stopni przesuwa średni punkt trafienia w płaszczyźnie pionowej na odległości 50 m o 90 mm, natomiast obrót śruby celownika o 360 stopni przesuwa średni punkt trafienia na odległości 50 m w płaszczyźnie poziomej o 62 mm.

Fot. 5.1. Przyrządy celownicze szczerbinkowe

Fot. 5.2. Przyrządy celownicze przeziernikowe

Fot. 5.3. Muszka wraz z osłoną

2.5. Zmiany konstrukcyjne

Pistolet maszynowy PM-84

Fot. 6. Pistolet maszynowy PM-84

PM-84 zasilany nabojem typu 9 x 18 mm Makarow, posiada przyrządy celownicze przerzutowe o czterech nastawach: 75 m (przeziernik) oraz 75 m, 150 m, 200 m (muszka).

Lata dziewięćdziesiąte zapoczątkowały w naszym kraju wiele zmian politycznych i gospodarczych. Panująca sytuacja w Europie wymusiła również przeprowadzenie zmian konstrukcyjnych w PM-84, które polegały min. na przystosowaniu broni do strzelania nabojem 9 x 19 mm Parabellum.

Pistolet maszynowy PM-84P

Fot. 7. Pistolet maszynowy PM-84P

PM-84P zasilany nabojem typu 9 x 19 mm Parabellum na przełomie 1991 i 1992 roku został przyjęty na uzbrojenie Wojska Polskiego jako 9 mm pistolet maszynowy wz. 1984 P Glauberyt. W porównaniu do PM-84, wprowadzono w nim następujące zmiany:

- zastosowano nową dłuższą lufę,
- zlikwidowano na lufie gwint do mocowania tłumika dźwięku,
- zmieniono kształt pokrywy komory zamkowej,
- wzmocniono komorę zamkową,
- zwiększono masę zamka,
- powiększono napinacz zamka,
- wzmocniono prowadnice kolby,
- wzmocniono trzewik kolby,
- zmieniono muszkę (regulacja w pionie) oraz celownik (regulacja w poziomie),
- wprowadzono cztery nastawy: 75 m, 150 m (przeziernik) i 75 m, 150 m (szczerbina).

Pistolet maszynowy PM-84PP

Fot. 8. Pistolet maszynowy PM-84PP

PM-84PP zasilany nabojem typu 9 x 19 mm Parabellum była to wersja produkowana z przeznaczeniem dla polskiej Policji. W porównaniu do PM-84P wprowadzono w nim następujące zmiany:

- zastosowano jednoramienny napinacz zamka,
- zmieniono przyrządy celownicze (muszka słupkowa zamiast stożkowej), a także celownik przerzutowy z nastawami na 75 m, 150 m (przeziernik i szczerbina),
- wzmocniono stały trzewik kolby przyspawany do jej ramion i osłonięto go tworzywem gumowym,
- wyprofilowano dźwignię przełącznika rodzaju ognia oraz dźwignię zatrzaśku zamka.

Pistolet maszynowy PM-98

Fot. 9. Pistolet maszynowy PM-98

PM-98 zasilany nabojem typu 9 x 19 mm Parabellum został zaprojektowany w oparciu o wymagania głównie na potrzeby polskiej Policji przede wszystkim pod kątem praktycznego użytkowania. W porównaniu do PM-84PP wprowadzono w nim następujące zmiany:

- zastosowano sztywniejszą kolbę ze stałym trzewikiem (wyłożonym gumą) i nowym zatraskiem,
- rozkładany chwyt przedni zastąpiono łożem taktycznym, które wykonano z tworzywa sztucznego z możliwością zamontowania zintegrowanych systemów np. oświetlenia taktycznego lub laserowego wskaźnika celu,
- zmieniono okładziny chwytu,
- zmieniono kształt chwytu na bardziej ergonomiczny,
- przeniesiono zatrask magazynka do podstawy powiększonego kabłąka,
- zmieniono konstrukcję pudełka magazynka, nie jest on całkowicie zamieniony z magazynkami do PM-84P, PM-84PP (tzn. magazynki z PM-98, pasują do PM-84P, PM-84PP, natomiast z PM- 84P, PM-84PP do PM-98 już nie),
- umożliwiono zastosowanie tłumika dźwięku.

Pistolet maszynowy PM-98S

PM-98S zasilany nabojem typu 9 x 19 mm Parabellum jest to uproszczona odmiana PM-98, strzela tylko ogniem ciągłym, wyeliminowano w nim mechanizm opóźniacza, w wyniku czego wzrosła szybkostrzelność broni (do 770 strz./min).

Pistolet maszynowy PM-06

Fot. 10. Pistolet maszynowy PM-06 (www.fabrykabroni.pl).

PM-06 zasilany nabojem typu 9 x 19 mm Parabellum, posiada długo oczekiwaną przez operatorów szynę Picatinny przeznaczoną do montażu celowników optycznych, która znajduje się na wzmocnionej pokrywie zamka u góry.

W porównaniu do PM-98 wprowadzono w nim następujące zmiany:

- dźwignię bezpiecznika pełniącą funkcję przełącznika rodzaju ognia zdublowano dla operatorów prawo i lewo ręcznych,
- zamontowano obustronną osłonę zatrzasku magazynka uniemożliwiającą przypadkowe wypinanie się magazynków,
- wprowadzono tzw. tunelową osłonę muszki,
- zamontowano teleskopową wysuwaną kolbę o regulowanej długości (cztery położenia).

Pistolet maszynowy BRS-99

Fot. 11. Pistolet maszynowy BRS-99 (www.fabrykabroni.pl).

BRS-99 zasilany nabojem typu 9 x 19 mm Parabellum, jest samopowtarzalną odmianą PM-98 przeznaczoną na rynek cywilny. Zastosowano w nim dłuższą lufę (250 mm). Istnieje również możliwość zamiany na lufę standardową z PM-98.

Pistolet maszynowy PM-06S

PM-06S zasilany nabojem typu 9 x 19 mm Parabellum ma zwiększoną szybkostrzelność poprzez usunięcie w stosunku do PM-06 opóźniacza powrotu zamka.

BRS-00FX

BRS-00FX jest to zestaw umożliwiający zastosowanie do pistoletów maszynowych PM-84P, PM-84PP, PM-98 i PM-06 amunicji typu CQT lub FX z pociskami barwiącymi. Po zamontowaniu zestawu, w skład którego wchodzi lufa i zamek, można prowadzić wyłącznie ogień pojedynczy.

2.6. Dane taktyczno-techniczne

Wzór	PM-84	PM-84P	PM-98	PM-98S	PM-06
Kaliber	9 mm	9 mm	9 mm	9 mm	9 mm
Nabój	9 x 18 Makarow	9 x 19 Parabellum	9 x 19 Parabellum	9 x 19 Parabellum	9 x 19 Parabellum
Długość z kolbą złożoną/rozłożoną (mm)	354/560	375/575	405/605	405/605	392/615
Wysokość (mm) z magazynkiem 15/25 naboju	160/205	160/210	172/220	172/220	177/224
Szerokość (mm)	51	54	58	58	62
Długość lufy (mm)	165	185	185	185	185
Długość linii celowniczej (mm)	280	280	280	280	280
Masa broni (kg) niezaladowanej	1,84	2,17	2,30	2,30	2,50
Masa broni (kg) z magazynkiem 15/25 naboju	2,07/2,24	2,46/2,62	2,59/2,74	2,59/2,74	2,79/2,94
Pojemność magazynków: - krótki - długi	15 naboju 25 naboju	15 naboju 25 naboju	15 naboju 25 naboju	15 naboju 25 naboju	15 naboju 25 naboju
Tryb prowadzonego ognia	pojedynczy oraz ciągły	pojedynczy oraz ciągły	pojedynczy oraz ciągły	ciągły	pojedynczy oraz ciągły
Prędkość początkowa pocisku (m/s)	332	360	360	360	360
Szybkostrelność teoretyczna (strz./min)	600	640	640	770	640
Taktyczny zasięg rażenia (m)	150	150	150	150	150

Tabela 1. Zestawienie parametrów pistoletów maszynowych PM-84, PM-84P, PM-98, PM-98S, PM-06

2.7. Wyposażenie

Fot. 12. Wyposażenie pistoletu maszynowego PM-98

W skład wyposażenia pistoletu maszynowego PM-98 wchodzi:

- 1) futerał,
- 2) pas nośny,
- 3) torba na magazynki,
- 4) wycior,
- 5) olejarka,
- 6) cztery magazynki (trzy długie i jeden krótki).

2.8. Rozkładanie i składanie

Do czyszczenia i przeglądu pistolet rozkłada się tylko częściowo.

Kolejność częściowego rozkładania:

- 1) wyjąć magazynek z chwytu,
- 2) rozłożyć kolbę,

- 3) odbezpieczyć broń,
- 4) odciągając zamek w tylne położenie, sprawdzić wzrokowo, czy w komorze nabożowej nie znajduje się nabój,
- 5) zwolnić mechanizm spustowo-uderzeniowy (**strzał kontrolny**),
- 6) zdjąć pokrywę komory zamkowej,
- 7) wyjąć zatrzask pokrywy komory zamkowej wraz ze sprężynami powrotnymi,
- 8) wyjąć zamek z komory zamkowej,
- 9) nacisnąć zatrzask nakrętki i odkręcić nakrętkę lufy,
- 10) wysunąć lufę z komory zamkowej,
- 11) wyjąć łącznik – trzpień rozprężny, a następnie tulejkę łącznika,
- 12) odłączyć zespół chwytu od komory zamkowej.

Kolejność częściowego składania:

- 1) podłączyć do komory zamkowej zespół chwytu,
- 2) włożyć tulejkę łącznika i trzpień rozprężny (element rozprężny powinien zostać włożony tak, by znajdował się od zewnętrznej strony operatora),
- 3) wsunąć lufę do komory zamkowej,
- 4) nakręcić nakrętkę lufy i zabezpieczyć ją zatrzaskiem (lufa powinna być unieruchomiona),
- 5) włożyć zamek do komory zamkowej,
- 6) włożyć zatrzask pokrywy zamkowej wraz ze sprężynami powrotnymi,
- 7) założyć pokrywę komory zamkowej,
- 8) sprawdzić poprawność złożenia broni,
- 9) złożyć kolbę,
- 10) podłączyć magazynek.

Rozdział III

Pistolet maszynowy MP-5

W latach sześćdziesiątych XX w. wojsko i policja Republiki Federalnej Niemiec wyposażona była nadal w pistolety maszynowe, które bazowały na przestarzałej konstrukcji MP-40 i brytyjskich Stenach. W 1959 roku podstawową jednostką szturmową armii niemieckiej został karabin automatyczny 7,62 mm G-3, opracowany przez miejscową firmę Heckler und Koch GmbH. W 1963 roku ta sama firma podjęła się opracowania jednego z najbardziej znanych i rozpoznawalnych pistoletów maszynowych na świecie (Maschinenpistole 5) potocznie zwanym MP-5. Broń miała być przystosowana do strzelania amunicją 9 mm i pracował nad nią zespół czterech konstruktorów Tilo Möller, Manfred Guhring, Georg Seidl i Helmut Baureuter. W konstrukcji wykorzystano mechanizm działania odrzutu półswobodnego zamka opóźnianego za pomocą rolek przejęty ze wspomnianego już karabinu automatycznego G-3. Jednym z rozwiązań zapewniających dużą celność było zastosowanie nieruchomych podczas strzelania przyrządów celowniczych oraz zamka typu zamkniętego. Pistolet maszynowy MP-5 wszedł ostatecznie na wyposażenie niemieckiej policji federalnej i granicznej oraz niektórych oddziałów wojskowych w 1966 roku. W latach 1980 niemal wszystkie jednostki antyterrorystyczne w Europie wykorzystywały już MP-5, a po 1989 roku również jednostki dawnego Układu Warszawskiego, w tym Polski.

Fot. 13. Pistolet maszynowy MP-5 A3

3.1. Zasada działania

Działanie pistoletu maszynowego oparte jest na zasadzie wykorzystania energii odrzutu zamka półswobodnego. Oznacza to, że część energii gazów prochowych powoduje wyrzucenie pocisku z lufy natomiast pozostała część gazów ma za zadanie odrzucić niezaryglowany zamek do tyłu, powodując jego przeładowanie. Zamek półswobodny wykorzystuje w swoim działaniu bezwładność masy, jednak w odróżnieniu od zamka swobodnego posiada on dodatkowe elementy, które wyhamowują jego ruch w pierwszej fazie, gdy ciśnienie gazów prochowych jest nadal bardzo duże. Siła hamująca uzyskiwana jest dzięki powstaniu siły tarcia, bezwładności układów dźwigniowych oraz zastosowaniu dwóch rolek hamujących, rozsuwających się symetrycznie na boki. Po pokonaniu wstępnych oporów i rozpędzeniu się zamek półswobodny działa tak samo jak zamek swobodny. Mechanizm został tak zaprojektowany, że stosunek prędkości tylnej części zamka do przedniej wynosi 4:1, można powiedzieć, że gdy trzon zamkowy przesuwa się do tyłu o 4 mm, to tłok zaporowy przesuwa się w tym czasie o 1 mm. Zasilany jest amunicją z dwurzędowych magazynków pudełkowych łukowych o pojemności 15 lub 30 sztuk.

3.2. Podstawowe elementy

Fot. 14. Pistolet maszynowy MP-5 A3 częściowo rozłożony

1. Komora zamkowa z lufą, mechanizmem napinającym oraz przyrządami celowniczymi.
2. Kolba stała, wysuwana – w postaci dwóch metalowych szyn przesuwających się w wycięciach po bokach pistoletu.
3. Suwadło z urządzeniem powrotnym.
4. Zamek.
5. Element blokujący.
6. Iglica.
7. Sprężyna iglicy.
8. Łoże pistoletu.
9. Chwył z urządzeniem spustowo-uderzeniowym.
10. Magazynek.
11. Szpilki mocujące.

Fot. 15.1. Komora zamkowa z lufą, mechanizmem napinającym oraz przyrządami celowniczymi

Fot. 15.2. Kolba stała, wysuwana

Fot. 15.3. Suwadło z urządzeniem powrotnym

Fot. 15.4. Zamek i element blokujący

Fot. 15.5. Iglica i sprężyna iglicy

Fot. 15.6. Łoże pistoletu

Fot. 15.7. Chwyt z urządzeniem spustowo-uderzeniowym

Fot. 15.8. Magazynek

Fot. 15.9. Szpilki mocujące

3.3. System zabezpieczenia

Fot. 16. Bezpiecznik – przełącznik rodzaju ognia pistoletu maszynowego MP-5 A3

Bezpiecznik skrzydełkowy w MP-5 spełnia jednocześnie funkcję przełącznika rodzaju ognia. Znajduje się na lewej ścianie chwytu z możliwością pracy w czterech nastawach: ogień pojedynczy lub ciągły, serie dwu lub trzy strzałowe. Rodzaje oznaczeń trybu prowadzonego ognia może mieć charakter cyfrowy, literowy lub być przedstawiony w formie piktogramów (w zależności od posiadanej wersji).

Tryb cyfrowy:

- górna **0** - broń zabezpieczona,
- środkowa **1** - ogień pojedynczy,
- dolna **30** - ogień ciągły.

Tryb literowy:

- górna **S** - broń zabezpieczona,
- środkowa **E** - ogień ciągły,

- dolna **F** – ogień pojedynczy.

Tryb piktogramów:

- górna – ogień ciągły,
- środkowa – ogień pojedynczy,
- dolna – broń zabezpieczona.

Rodzaje mechanizmów spustowych:

1. Mechanizm spustowy z czteropółeniowym przełącznikiem rodzaju ognia:

- górna – ogień ciągły,
- pośrednia – ogień serią dwu lub trzy strzałową (trzy piktogramy),
- pośrednia – ogień pojedynczy,
- dolna – broń zabezpieczona.

2. Mechanizm spustowy z trójpołożeniowym przełącznikiem rodzaju ognia:

- górna – ogień serią dwu lub trzy strzałową (trzy piktogramy),
- pośrednia – ogień pojedynczy,
- dolna – broń zabezpieczona.

3. Mechanizm spustowy z dwupołożeniowym przełącznikiem rodzaju ognia:

- górne – ogień pojedynczy,
- dolna – broń zabezpieczona.

Zabezpieczenie broni przed przypadkowym strzałem – nastawa (**0**), (**S**) – lub na przekreślonym piktogramie, powoduje unieruchomienie języka spustowego. W tej pozycji możliwe jest jednak wprowadzenie naboju do komory naboju i napięcie kurka.

3.4. Przyrządy celownicze

Muszka w okrągłej metalowej osłonie oraz czteropółeniowy celownik przeziernikowy. Obracając wokół własnej osi można ustawić celownik na 25, 50, 75 i 100 m. Średnie punkty trafienia na 25 i 100 m pokrywają się, zapewniając tym samym wystarczającą celność, by nie było konieczności regulowania celownika. Natomiast przewyższenie przy tej odległości następuje na 60 m i nie przekracza 11 cm. Wszystkie przezierniki mają oś optyczną na tej samej wysokości i różnią się od siebie tylko średnicą. Na pistoletach maszynowych MP-5 można montować szereg zintegrowanych urządzeń celowniczych, począwszy od celowników optycznych poprzez noktowizory, oświetlenie halogenowe i laserowe. Mocowane są dzięki wykorzystaniu systemu X5 – pięciu szyn Picatinny. Trzy szyny o pełnej długości są umieszczone wokół lufy po bokach i pod spodem, dwie skrócone – powyżej lufy po obu stronach przyrządów celowniczych.

Fot. 17.1. Przyrządy celownicze przeziernikowe

Fot. 17.2. Muszka wraz z osłoną

3.5. Dane taktyczno-techniczne

Wzór	MP-5 A3 (kolba wysuwana)
Kaliber	9 mm
Nabój	9 x 19 Parabellum
Długość broni (mm) ze stałą kolbą	680 mm
Długość broni (mm) z wysuniętą/złożoną kolbą	700/550
Szerokość broni (mm)	50
Długość lufy (mm)	225
Długość linii celowniczej (mm)	340
Masa broni (kg) ze stałą kolbą, bez magazynka	2,54
Masa broni (kg) z wysuwaną kolbą, bez magazynka	2,88
Masa magazynka stalowego 30 naboji	0,17
Prędkość początkowa pocisku (m/s)	400
Energia wylotowa pocisku (J)	650
Szybkostrzelność teoretyczna (strz./min)	800
Taktyczny zasięg rażenia (m)	200
Tryb prowadzonego ognia	pojedynczy oraz ciągły
Pojemność magazynków	15 i 30 naboji

Tabela 2. Zestawienie parametrów pistoletu maszynowego MP-5 A3

Wersje pistoletów maszynowych MP-5:

- MP-5 A2 – kolba stała, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego,
- MP-5 A4 – kolba stała, prowadzenie ognia pojedynczego, serii trzystrzałowej lub ognia ciągłego,
- MP-5 A3 – kolba wysuwana, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego,
- MP-5 A5 – kolba wysuwana, prowadzenie ognia pojedynczego, serii trzystrzałowej i ognia ciągłego,
- MP-5 SFA2 – kolba stała, prowadzenie ognia tylko pojedynczego,
- MP-5 SFA3 – kolba wysuwana, prowadzenie ognia tylko pojedynczego,

- MP-5 N(FS) – kolba stała, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego (produkowany dla US Navy SEALs wyróżnia się standardowo montowanym obustronnym bezpiecznikiem),
- MP-5 N(RS) – kolba wysuwana, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego (produkowany na rynek amerykański dla US Navy SEALs wyróżnia się standardowo montowanym obustronnym bezpiecznikiem),
- MP-5 K – bez kolby, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego,
- MP-5 KA4 – bez kolby, prowadzenie ognia pojedynczego, serii trzystrzałowej lub ognia ciągłego,
- MP-5 K-N – kolba składana na bok, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego (produkowany na rynek amerykański dla US Navy SEALs),
- MP-5 K-PDW – kolba składana na bok, prowadzenie ognia pojedynczego, serii trzystrzałowej lub ognia ciągłego,
- MP-5 SD1 – bez kolby, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego, z tłumikiem huku wystrzału,
- MP-5 SD2 – kolba stała, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego, z tłumikiem huku wystrzału,
- MP-5 SD3 – kolba wysuwana, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego, z tłumikiem huku wystrzału,
- MP-5 SD4 – bez kolby, prowadzenie ognia pojedynczego, serii trzystrzałowej lub ognia ciągłego, z tłumikiem huku wystrzału,
- MP-5 SD5 – kolba stała, prowadzenie ognia pojedynczego, serii trzystrzałowej lub ognia ciągłego, z tłumikiem huku wystrzału,
- MP-5 SD6 – kolba wysuwana, prowadzenie ognia pojedynczego, serii trzystrzałowej lub ognia ciągłego, z tłumikiem huku wystrzału,
- MP-5 SD-N – kolba wysuwana, prowadzenie ognia pojedynczego lub ciągłego, z tłumikiem huku wystrzału (produkowany dla US Navy SEALs wyróżnia się standardowo montowanym obustronnym bezpiecznikiem).

3.6. Rozkładanie i składanie

Do czyszczenia i przeglądu pistolet rozkłada się tylko częściowo.

Kolejność częściowego rozkładania:

- 1) wyjąć magazynek z chwytu,
- 2) rozłożyć kolbę,
- 3) odbezpieczyć broń,
- 4) odciągając zamek w tylne położenie, sprawdzić wzrokowo, czy w komorze nabożowej nie znajduje się nabój,
- 5) zwolnić mechanizm spustowo-uderzeniowy (**strzał kontrolny**),
- 6) odpiąć pas wielofunkcyjny z przedniego uchwytu,
- 7) usunąć szpilkę blokującą kolbę,
- 8) odłączyć kolbę,
- 9) usunąć szpilkę blokującą chwyt pistoletowy,
- 10) odłączyć chwyt pistoletowy,
- 11) wysunąć zespół zamka wraz ze sprężyną powrotną i wyjąć go z komory zamkowej,
- 12) rozłożyć zespół zamka (wyjąć sprężynę powrotną z prowadnicy, obrócić zamek o 90 stopni do siebie i odłączyć go od elementu blokującego. Następnie wyjąć element blokujący, iglicę i sprężynę iglicy),
- 13) usunąć szpilkę blokującą łożo,
- 14) odłączyć łożo.

Kolejność częściowego składania:

- 1) złożyć zespół zamka (umieścić iglicę, sprężynę iglicy i element blokujący w zamku. Następnie umieścić wszystkie części w prowadnicy w taki sposób, aby występ na elemencie blokującym był prowadzony wzdłuż wgłębienia w ścianie prowadnicy. Obracać zamek do momentu, kiedy w sposób słyszalny zaskoczy na miejsce),

- 2) przyłączyć łożę,
- 3) wsunąć szpilkę blokującą łożę,
- 4) wprowadzić zespół zamka wraz ze sprężyną powrotną do komory zamkowej,
- 5) dołączyć chwyt pistoletowy i ustawić we właściwej pozycji (ustawić dźwignię bezpiecznika na chwycie pistoletowym – nastawa „S”),
- 6) wsunąć szpilkę blokującą chwyt pistoletowy,
- 7) dołączyć kolbę do kory zamkowej,
- 8) wsunąć szpilkę blokującą kolbę,
- 9) dołączyć pas wielofunkcyjny,
- 10) sprawdzić poprawność złożenia broni,
- 11) podłączyć magazynek.

Literatura

- *Zbiór podstawowych materiałów pomocniczych dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego część II*, wyd. Szkoła Policji w Katowicach 2012 r.
- *Podstawowe wiadomości o pistoletach maszynowych będących w uzbrojeniu polskiej Policji*, wyd. Szkoła Policji w Słupsku 2011r.
- *Podstawowe zasady użytkowania broni gładkolufowej i pistoletu maszynowego*, wyd. Szkoła Policji w Pile 2007 r.
- *Opis i użytkowanie pistoletu maszynowego PM-84P, PM-98 GLAUBERYT*, wyd. Szkoła Policji w Katowicach 2003 r.

Akty Prawne

- Decyzja nr 253 KGP z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie ustalenia wzorów i typów uzbrojenia Policji (Dz.U. poz. 1738).
- Decyzja nr 713/2005 KGP z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie szkolenia strzeleckiego policjantów. (Dz.Urz. KGP z 2006 r. Nr 3, poz. 9 z późn. zm.).

Instrukcje

- Instrukcja obsługi: *Pistolet maszynowy PM-98, 9x19 PARA. Budowa i użytkowanie, Zakłady Łucznik*.
- Instrukcja obsługi i eksploatacji pistoletu maszynowego Heckler & Koch MP-5 A3 kal. 9 mm Parabellum.
- Instrukcja obsługi i użytkowania pistoletu maszynowego MP-5.

Źródło internetowe

- www.fabrykabroni.pl.

Zakład Wyszukolenia Specjalnego

podkom. Tomasz Głuchowski
asp. Tomasz Czechowicz

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

